

Полтавський державний аграрний університет

**МАТЕРІАЛИ
IV Міжнародної науково-практичної
конференції
«ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ»
20-21 КВІТНЯ 2022 Р.
М. ПОЛТАВА**

... Усе моє, все зветься Україна.
Така краса висока і нетлінна.
ЩО хоч спинись і з БОГОМ говори

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА В КОНІНІ (М. КОНІН, ПОЛЬЩА)
ІНЖИНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАПОРІЖСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТОВ «БЕРДЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І БІЗНЕСУ»
УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛОВІ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХУЛУНБУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (АРВМ, Г. Хайлар, КНР)

Федерація професійних
бухгалтерів та аудиторів
України

Полтавський державний
аграрний університет

Факультет
обліку та фінансів

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції «ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

20-21 квітня 2022 р.

м. Полтава

УДК 657:005.3
П 78

Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю : матеріали IV Міжнар. наук. – практ. конф. (м. Полтава, 20-21 квітня 2022 р.) / за ред. проф. Пилипенко К. А. Полтава : ПДАУ, 2022. 428 с.

ISBN 978-617-7915-11-8

Посвідчення УкрІНТЕІ № 09 від 12.01.2022 р.

***Затверджено до друку та поширення через мережу
Інтернет***

***Вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 6 від 07.02.2022 р.)***

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення основних проблем розвитку обліку, аудиту та оподаткування підприємств аграрної сфери.

Тексти матеріалів(статей) подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

ISBN 978-617-7915-11-8

© Полтавський державний аграрний університет, 2022
© Колектив авторів

Організаційний комітет

Валентина АРАНЧІЙ – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету (м. Полтава, Україна).

Олена ВОРОНОВСЬКА – к.е.н., професор факультету економіки та управління Хулунбуирського університету (г. Хайлар, КНР)

Владислав ЗЕЛІКМАН – кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри управління фінансами, облікової аналітики та моніторингу бізнесу ННІ-науковий інститут «Інститут промислових та бізнес технологій» Українського державного університету науки і технологій (м. Дніпро, Україна);

Артур ЗИМНІЙ – доктор наук, професор, ректор Державної вищої професійної школи в Коніні (м. Конін, Польща);

Тетяна МАРЕНИЧ – доктор економічних наук, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування Державного біотехнологічного університету (м. Харків, Україна).

Лариса МАРМУЛЬ – заслужений працівник освіти України, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, Університет Григорія Сковороди в Переяславі (м. Переяслав, Україна)

Тетяна МЕЛІХОВА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту Інженерного навчально-наукового інституту Запорізького національного університету (м. Запоріжжя, Україна);

Інна НАЗАРЕНКО – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна);

Катерина ПИЛИПЕНКО – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Валерій ПЛАКСІЄНКО – академік АЕНУ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Оксана ПРОКОПИШИН – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування (м. Львів, Україна);

Наталія ТАНКЛЕВСЬКА – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів Херсонський ДАЕУ (м. Херсон, Україна);

Тетяна ЧЕРНЯВСЬКА – доктор наук, професор, Державна вища професійна школа в Коніні (м. Конін, Польща);

Рафаел ЧЛЮЧІ – доцент, декан факультету економічного інжинірингу та бізнесу Технічний університет Молдови (м. Кишинів, Молдова).

Рунчева Наталія Вікторівна – доктор економічних наук, доцент, проректор з навково-педагогічної та наукової роботи ТОВ «Бердянський університет менеджменту і бізнесу», (м. Бердянськ, Україна).

ЗМІСТ

<i>Передмова</i>	5

СЕКЦІЯ 1

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ НА М

<i>DIGITIZATION AND ITS IMPORTANCE IN THE DEVELOPMENT OF THE STATE, BUSINESS</i>	18

L. Filipishyna, K. Filipishyna

<i>СУЧАСНИЙ ЕТАП ЕВОЛЮЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ</i>	23

С. Б. Довбня, І. В. Папуша

<i>ДІАГНОСТИКА СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ</i>	28

О. В. Єгорова

<i>ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКО-БЕЗПЕКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ</i>	33

З.Б. Живко, Г.З. Леськів, В.В. Гобела

<i>РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ БІЗНЕСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	38

М. Ігнатенко, Л. Мармуль

<i>МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА</i>	44

Ж. А. Кононенко

<i>ФІНАНСОВІ ВАЖЕЛІ ПІДТРИМКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ</i>	48

В.А. Кулик

<i>ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	51

С. Кучеренко, Л. Леваєва

<i>ЗАХОДИ З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	59

А. Осіпова

<i>РИЗИКИ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ ЗЕРНОВИРОБНИЦТВА</i>	63

Г. Сиротюк

СЕКЦІЯ 5
ФІНАНСИ ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

- THE NEED FOR FINANCIAL RELATIONS IN THE SYSTEM OF REPRODUCTION OF THE SOCIAL PRODUCT IN AGRICULTURAL ENTERPRISES* 255
Н. Skhidnytska
- СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ* 258
Л.В. Барабаш
- ФІСКАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСФЕРНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ* 262
І. Булах
- ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ* 267
М. О. Ведмідь
- ІНОЗЕМНИЙ КАПІТАЛ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ* 272
М. Ведмідь, В. Голобородько
- РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО БЮДЖЕТУВАННЯ* 276
Ю. Глуценко
- ОБЛІКОВА СТАВКА НБУ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ* 281
Я. Дроботя, О. Дорошенко
- ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКІВ* 284
А. Жадан
- ДО ПИТАННЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ В УКРАЇНІ* 288
Н. Жидовська
- БАНКІНГ СУЧАСНОСТІ* 291
В. Зінченко
- УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ* 294
В.Д. Зелікман, К.В. Загній

УДК 336

А. Жадан, здобувач вищої освіти СВО магістр,
ОПП Фінанси банківська справа та страхування
Науковий керівник: **Я. Дроботя**, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет,
(м. Полтава, Україна)

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКІВ

***Анотація.** Досліджено сутність кредитного портфеля, місце та роль кредитного портфеля в мінімізації кредитного ризику банку.*

***Ключові слова:** кредитний портфель, кредитний ризик, банк, кредитна політика.*

Прибуток є метою діяльності банківської установи, саме тому керівництво банку досить ґрунтовно підходить до шляхів забезпечення прибуткової діяльності, одним із яких є ефективне формування кредитного портфеля банку. Правильна організація банківського кредитування, належне надання достовірної та оперативної бухгалтерської інформації, розробка ефективної та гнучкої системи кредитного менеджменту – запорука фінансової стабільності та ринкової стійкості банків.

Розмір кредитного портфеля оцінюється за балансовою вартістю всіх банківських кредитів. У структурі балансу банку кредитний портфель розглядається як єдине ціле і складова частина активів банку, що має свій рівень прибутковості та відповідний рівень ризику. Тому ризик і прибутковість є основними параметрами управління кредитним портфелем банку [6]. Управління кредитним портфелем — це досить складний організаційно-економічний процес здійснення діяльності банку стосовно кредитування, спрямований на досягнення високих показників і мінімізацію кредитного ризику. Однак за цих умов кінцевими цілями керівників банку є отримання прибутку від активних операцій, а також підтримання надійної і безпечної діяльності банку [5].

Сучасна кредитна діяльність українських банків має таку головну негативну характеристику, як підвищення ризику, викликане такими факторами:

- неконтрольована інтенсивність капіталізації виробничих відносин, яка спричинила негативні соціально-економічні наслідки;

- недостатня організованість кредитного і фінансового ринків (більша частина кредитних організацій – це структури, які не змогли визначити власну професійну спрямованість);

- загострення кризи платоспроможності в межах господарюючих суб'єктів, що є стратегічними клієнтами і позичальниками банків;

- обмеженість стосовно фінансових та інституціональних умов здійснення іпотечного кредитування фізичних і юридичних осіб, що затримує активність стратегічних та фінансових інвесторів, які не проявляють інтересу до акцій «безземельних» підприємств;

- нестача практичного досвіду та професійної підготовки спеціалістів для роботи в умовах конкуренції на ринку;

- застаріла нормативно-законодавча база, що є необхідною для регулювання кредитної діяльності [2, 3, 4, с. 72].

З метою зниження кредитного ризику банківські установи користуються як внутрішніми методами захисту від кредитного ризику, так і зовнішніми – передаючи ризик страховій компанії. Внутрішні методи зниження ступеня ризику досить різноманітні і реалізуються за допомогою адекватного внутрішнього менеджменту та маркетингових інструментів. Для банківської діяльності важливо не уникати ризику, а передбачити його та зводити до мінімуму, тобто оптимізувати управління [1, с. 38]. Вимірювання, а також мінімізація і власне здійснення контролю рівня кредитного ризику - одне із найскладніших завдань банківського менеджменту в процесі формування кредитного портфеля.

Якість кредитного портфеля суттєво впливає на рівень ризику та надійності банку, тому саме кредитна діяльність підлягає регулюванню з боку наглядових органів.

Алгоритм здійснення розрахунку ефективного кредитного портфеля банку в сучасних умовах: 1) розподіл позик за групами та за ризиком; 2) оцінка якості стосовно кредитного портфеля за допомогою означених банком показників; 3) визначення факторів, котрі позначаються на структурі кредитного портфеля банку; 4) означення розміру резервів під позику та розрахунок їх оптимального обсягу; 5) розробка механізму стосовно управління якістю в межах кредитного портфеля банку.

Вважаємо, що з ціллю покращення управління кредитним портфелем українським банкам необхідно:

1) при кредитуванні застосовувати системний підхід до управління ризиками;

2) при реалізації диверсифікації як одного з основних і універсальних методів управління кредитним ризиком необхідно поєднувати кредитування позичальників різних галузей та здійснювати внутрішньо регіональне розпорощення банківського кредитування;

3) при прийнятті рішення про проблемні кредити необхідно використовувати методи оптимізації кредитного портфеля, які враховують ризик неповернення;

4) банкам в Україні необхідно створити принципово нову міжбанківську інформаційну систему («картки позичальника»), яка містила б усі аспекти інформації про позичальників, які входять до групи кредитного ризику, але бажають отримати кредит [2, 3].

Вважаємо також, що контроль за якістю кредитного портфеля банку пов'язаний із забезпеченням умов та об'єктивних стандартів НБУ, окрім того відповідальність значною мірою покладається і на керівництво комерційного банку. Управління кредитним ризиком має охоплювати всю діяльність

фінансової установи, яка впливає на параметри її ризиків, є безперервним процесом аналізу ситуації та середовища, в якій виникають ризики, та/або рівня вразливості фінансової установи до таких ризиків. Вважаємо, що з ціллю мінімізації кредитних ризиків та покращення якості кредитного портфеля, банківські фахівці повинні постійно контролювати кредитний процес, використовувати алгоритм для розрахунку та формування ефективного кредитного портфеля, дотримуватись рекомендацій стосовно нормативів НБУ, покращувати власне внутрішній процес управління в межах конкретного банку.

Список використаних джерел:

1. Гавчук І., Марич М. Формування кредитного портфеля комерційного банку. URL: <http://intkonf.org/gavchuk-is-marich-mg-formuvannyakreditnogo-portfelya-komertsynogo-banku>.

2. Дроботя Я. А. Фінансовий ризик банківської діяльності. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (30 листопада 2018 р.) Харків: ХНАДУ. С. 208-210. URL:<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/1701/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%2030.11.2018.pdf>.

3. Дроботя Я. А., Дорошенко О. О., Яременко А. С. Ризик ліквідності комерційного банку. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. DOI: 10.32702/2307-2105-2022.2.81.

4. Жукова Н. К. Сучасний стан та проблеми управління кредитним портфелем комерційних банків. *Економічний часопис-XXI*. 2013. № 2(1). С. 70–72.

5. Кремень О.І., Кремень В.М. Фінанси: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 447 с.

6. Пашков А. Оцінка якості кредитного портфеля. *Фінансовий простір*. 2019. № 2(18). С. 14–21.